

LEGSECTOR: UPDATE EN SPECIFICATIE RAMING 2006

Arjan Wisman

Het LEI geeft jaarlijks in december voor het eerst inzicht in de inkomensontwikkeling van de belangrijkste sectoren over het betreffende jaar. Die ramingen van de inkomens zijn gepubliceerd in het rapport *Actuele ontwikkeling van bedrijfsresultaten en inkomens in 2006*. Van kalenderjaar 2006 zijn nog geen inkomens van Informatienet-bedrijven beschikbaar. Daarom wordt de raming gemaakt op basis van definitieve cijfers uit 2005 gecombineerd met externe gegevens van ontwikkelingen van prijzen en volumes. Voor het *Landbouw-Economisch Bericht 2007 (LEB)* is een update gemaakt van de ramingen. Daarnaast geeft het artikel, naar aanleiding van vragen vanuit de sector, een toelichting op de inkomensberekeningen en de verschillen daarvan bij kooi- en scharrelbedrijven.

Herstel van de resultaten in 2006

De geraamde resultaten van leghennen waren in 2006 beter dan in voorgaande jaren. Dat geldt vooral voor kooibedrijven. Het saldo wordt geraamd op bijna 4 euro per hen per jaar, gemiddeld over alle huisvestingssystemen. Op jaarbasis is de gemiddelde eierprijs 10% hoger geraamd dan in 2005, vooral dankzij het goede vierde kwartaal. Deze gemiddelde eierprijs is berekend uit de volgende elementen: het aandeel kooieieren en scharreleieren, de marktprijzen en de contractprijzen. De voerkosten zijn in 2006 hoger geworden door duurder voer (+4%). Ook de aankooprijzen van opfokhennen en de prijzen voor mestafzet (30 euro per ton) zijn gestegen (tabel 1). De mestkosten zijn niet opgenomen in het saldo, maar wel in de totale bedrijfskosten en het gezinsinkomen. De mestafzetkosten bedragen in 2006 gemiddeld bijna 20.000 euro per gespecialiseerd bedrijf, wat ruim 3% van de bedrijfskosten is.

Tabel 1 Bedrijfsresultaten en inkomens op leghennenbedrijven in 2005 en 2006 (bedragen x 1.000 euro)

	2005 (def)			2006 (raming)		
	Totaal	Kooi	Scharrel	Totaal	Kooi	Scharrel
Aantal leghennen per bedrijf	44.000	74.000	26.000	46.000	77.000	27.000
Totaal opbrengsten	470	663	331	553	837	359
w.v. eieren	541	746	382	626	926	413
aankoop hennen	-105	-132	-74	-109	-143	-78
verkoop hennen	7	16	3	10	22	4
balansverschil 1)	3	2	5	3	1	4
Totaal betaalde kosten en afschrijvingen	474	706	306	512	764	330
w.v. veevoer	289	448	180	313	486	195
gezondheidszorg	3	2	3	3	2	3
betaalde mestkosten	12	21	7	19	33	12
materieële activa	85	109	62	89	114	65
energie	14	25	9	15	28	10
Gezinsinkomen uit normale bedrijfsvoering	-4,5	-43,0	25,0	41,5	73,0	30,0
Buitengewone baten en lasten	-5,5	0,5	-12,0	-1,5	0,0	-3,0
Gezinsinkomen uit bedrijf	-10,0	-42,5	13,0	40,0	73,0	27,0
Besparingen	-43,5	-87,0	-26,0	5,0	36,0	-12,0

1) Eindbalans - beginbalans

Bron: Bedrijven-Informatienet van het LEI.

De buitengewone baten en lasten (onder andere boekverliezen en btw-saldo) zijn voor 2006 iets lager geraamd. Bij omschakeling van kooistallen naar scharrelstallen worden de oude kooistallen soms ineens geheel afgeschreven, waardoor boekverliezen ontstaan. Een deel van de hogere opbrengsten is te danken aan meer hennen per bedrijf en prijsverschillen van leghennen tussen de begin- en eindbalans. In december

2006 waren de prijzen van de hennen iets hoger dan in december 2005. Het gezinsinkomen uit bedrijf per leghennenbedrijf is uiteindelijk toegenomen tot gemiddeld 40.000 euro per bedrijf in 2006, na twee jaren met sterk negatieve gezinsinkomens. De besparingen zijn geraamd op 5.000 euro per leghennenbedrijf. Het grootste deel daarvan werd in het tweede deel van het jaar gerealiseerd. De forse vermogensverliezen in de afgelopen jaren zijn daarmee echter nog lang niet goedge maakt.

Scharrelbedrijven blijven achter

De inkomenstoename is wel in belangrijke mate bepaald door de kooibedrijven omdat de marktprijzen van kooieieren in 2006 het sterkst stegen (+26%). De marktprijzen van scharreleieren gingen veel minder omhoog (+12%), zodat de prijsverschillen tussen kooieieren en scharreleieren kleiner werden. De inkomens van scharrelbedrijven zijn in 2006 minder sterk verbeterd. Dat geldt in het bijzonder voor de scharrelbedrijven waarvan de contractprijs is verlaagd. Het aantal scharrelbedrijven dat een contract heeft met vaste prijsafspraken is intussen sterk verminderd omdat de contractgevers (vooral pakstationhouders) niet meer bereid zijn de prijsrisico's te dragen. Door een optimistische inschatting van de marktkansen voor scharreleieren zijn na de vogelgriep in 2003 contracten met vrij hoge prijzen afgesloten waardoor soms hoge financiële risico's zijn genomen. Dat bleek voor de contractgevers vooral pijnlijk in de lange periode dat de marktprijzen veel lager waren dan de afgesproken contractprijzen.

Raming van inkomens op kooibedrijven en scharrelbedrijven

Vanaf 2005 is het aantal steekproefbedrijven in het Bedrijven-Informatienet van het LEI toegenomen. Daardoor is incidenteel en met enig voorbehoud mogelijk onderscheid te maken tussen de resultaten van kooibedrijven en scharrelbedrijven. Het moet echter benadrukt worden dat het aantal bedrijven in de steekproef voor kooibedrijven en scharrelbedrijven beperkt blijft, en de resultaten voor individuele bedrijven behoorlijk kunnen verschillen van de hier gerapporteerde cijfers (tabel 1). Bedrijven die zowel kooihuisvesting als scharrelhuisvesting hebben zijn niet afzonderlijk vermeld. Het geraamde gezinsinkomen uit bedrijf op het gemiddelde kooibedrijf is gestegen van -43.000 euro naar 73.000 euro per bedrijf in 2006, terwijl het gezinsinkomen uit bedrijf op het gemiddelde scharrelbedrijf met 14.000 euro per bedrijf is toegenomen. Een belangrijk deel van die toename is veroorzaakt door lagere buitengewone baten en lasten, want het gezinsinkomen uit normale bedrijfsvoering was op het gemiddelde scharrelbedrijf met slechts 5.000 euro gestegen. Dat is een stijging van circa 20 cent per hen per jaar. Bij de kooibedrijven is het inkomen ruim anderhalve euro per hen per jaar omhooggegaan. Bij de vergelijking moet worden bedacht dat de kooibedrijven gemiddeld veel groter zijn en dat de verschillen in gezinsinkomen tussen bedrijven ook erg groot zijn (figuur 1).

